

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. spalio 17 d.*

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Karteliai – Etanolio rinka – Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 – 20 straipsnio 4 dalis – Sprendimas atlikti patikrinimą – Patikrinimo eiga – Advokato ir jo kliento susirašinėjimų konfidencialumas – Atsisakymas sustabdyti tyrimo priemones – Ieškinys dėl panaikinimo – Priimtinumas – Parengiamasis sprendimas“

Byloje C-403/18 P

dėl 2018 m. birželio 14 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Alcogroup SA,

Alcodis SA,

įsteigtos Briuselyje (Belgija), atstovaujamos advokatų P. de Bandt, J. Dewispelaere ir J. Probst,

apeliantės,

kitos proceso šalys:

Europos Komisija, atstovaujama T. Christoforou, V. Bottka, C. Giolito ir F. Jimeno Fernández,

atsakovė pirmojoje instancijoje,

Orde van Vlaamse Balies, įsteigta Briuselyje (Belgija), atstovaujama advokatų F. Wijckmans, S. De Keer ir S. Engelen,

Ordre des barreaux francophones et germanophone,

Ordre français des avocats du barreau de Bruxelles,

įsteigtos Briuselyje, atstovaujamos advokatų T. Bontinck, A. Guillerme ir P. Goffinet,

įstojusios į bylą šalys pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija)

kuri sudaro kolegijos pirmininkė L. S. Rossi (pranešėja), teisėjai J. Malenovský ir F. Biltgen,

generalinis advokatas P. Pikamäe,

* Proceso kalba: prancūzų.

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Alcogroup SA* ir *Alcodis SA* prašo panaikinti 2018 m. balandžio 10 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Alcogroup ir Alcodis / Komisija* (T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179; toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo kaip nepriimtinas buvo atmetas jų ieškinys dėl 2015 m. kovo 12 d. Komisijos sprendimo C(2015) 1769 *final*, skirto *Alcogroup* ir visoms jos tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamoms įmonėms, įskaitant *Alcodis*, dėl Reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalies taikymo procedūros (AT.40244 – *Bioethanol*) (toliau – antrasis sprendimas atlikti patikrinimą) ir *Alcogroup* skirto 2015 m. gegužės 8 d. Komisijos rašto, parengto atliekant tyrimus AT.40244 – *Bioethanol* ir AT.40054 – *Oil and Biofuel Markets* (toliau – 2015 m. gegužės 8 d. raštas), panaikinimo.

I. Teisinis pagrindas

- 2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 20 straipsnio „Komisijos įgaliojimai atlikti patikrinimus“ 1 ir 4 dalyse nustatyta:

„1. Komisija, atlikdama šiuo reglamentu jai skirtas pareigas, gali atlikti visus reikiamus įmonių ir įmonių asociacijų patikrinimus.

<...>

4. Įmonės ir įmonių asociacijos turi leisti atlikti patikrinimus, nurodytus Komisijos sprendimu. Sprendime nurodomas patikrinimo objektas ir tikslas, paskiriama patikrinimo pradžios data ir nurodomos nuobaudos, numatytos 23 ir 24 straipsniuose, bei teisė į sprendimo peržiūrėjimą Teisingumo Teisme. <...>“

II. Ginčo aplinkybės

- 3 Ginčo aplinkybes Bendrasis Teismas nustatė skundžiamo sprendimo 1–27 punktuose:

„1 Ieškovės, *Alcogroup* ir jos patronuojamoji bendrovė *Alcodis*, išgauna, gamina ir parduoda etanolį, naudojamą, pirma, kaip priedą perdurbant iškastinį kurą arba kaip kurą, ir, antra, kaip įprastą sudedamąją dalį, pavyzdžiui, gaminant gėrimus ir farmacinius, cheminius ir kosmetikos gaminius.

Pirmasis tyrimas ir pirmasis patikrinimas

- 2 Gavusi 2013 m. kovo mėn. pateiktą skundą, 2013 m. gegužės mėn. Europos Komisija atliko patikrinimus *Platts (U.K.) Ltd* patalpose ir kelių kitų įmonių, veikiančių žaliavinės naftos, rafinuotų naftos produktų ir biokuro sektoriuose, patalpose. *Platts (U.K.)* yra įmonė, kuri sukūrė ir

visuomenei pateikia etanolio kainų vertinimo metodą, vadinamą „market-on-close“. Šie patikrinimai buvo vykdomi Komisijai atliekant tyrimą dėl minėto metodo veikimo ir galimų įmonių slaptų susitarimų dėl manipuliavimo minėtu metodu (toliau – pirmasis tyrimas). Byla Komisijoje buvo užregistruota kaip AT.40054 – *Oil and Biofuel Markets* (anksčiau – OCTOPUS).

- 3 Šiomis aplinkybėmis Komisija 2014 m. rugsėjo 29 d. priėmė sprendimą, nurodantį *Alcogroup* ir visoms įmonėms, kurias ji tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja, įskaitant *Alcodis*, leisti atlikti patikrinimus pagal [Reglamento Nr. 1/2003] 20 straipsnio 4 dalį. Patikrinimai ieškovių bendrose patalpose vyko nuo 2014 m. spalio 7 d. iki 10 d. Komisija šiuos patikrinimus atlikti įgaliojo 15 pareigūnų, padedamų Belgijos konkurencijos tarnybos atstovų, o ieškovės paprašė, kad juose dalyvautų ir jų advokatai.
- 4 Po pirmojo patikrinimo buvo parengti įvairūs dokumentai ir elektroniniai laiškai, kuriais pasikeitė ieškovės ir jų advokatai, rengdamiesi gynybai. Ieškovės teigia, jog siekiant aiškiai parodyti, kad šiems dokumentams ir elektroniniams laiškam taikoma advokatų profesinės paslapties apsauga, iš principo kiekvienas dokumentas, kuriuo pasikeista buvo su žyma „legally privileged“ (taikoma advokato ir jo kliento susirašinėjimo konfidencialumo apsauga) arba būdavo aplanke, pavadintame „legally privileged“.

Antrasis tyrimas ir antrasis patikrinimas

- 5 Lygiagrečiai pirmajam tyrimui Komisija pradėjo tyrimą AT.40244 – *Bioethanol* (anksčiau – AQUAVIT) dėl galimų susitarimų ar veiksmų derinimo siekiant koordinuoti bioetanolio prekybos sektoriuje Europos ekonominėje erdvėje (EEE) veikiančių įmonių elgesį, pasidalyti rinkas ir klientus, taip pat keistis informacija (toliau – antrasis tyrimas).
- 6 Atlikusi antrąjį tyrimą Komisija priėmė [antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą].
- 7 2015 m. kovo 16 d. Komisija įgaliojo aštuonis pareigūnus atlikti antrą patikrinimą ieškovių patalpose. Iš šių pareigūnų tik vienas priklausė inspektorių grupei, kuri buvo įgaliota atlikti pirmąjį patikrinimą. Be to, du Belgijos konkurencijos institucijos tarnautojai, kurie dalyvavo pirmajame patikrinime, taip pat dalyvavo antrajame. Galiausiai P. B. ir L. B. (toliau kartu – ieškovių atstovai) dalyvavo antrajame patikrinime.
- 8 Antrasis patikrinimas truko keturias dienas, t. y. nuo antradienio (2015 m. kovo 24 d.) iki penktadienio (kovo 27 d.).

Pirmoji antrojo patikrinimo diena (2015 m. kovo 24 d.)

- 9 Ieškovių atstovai nuo pirmos antrojo patikrinimo dienos pateikė principinį reikalavimą Komisijai, t. y. nepažeisti po pirmojo patikrinimo parengtų gynybos dokumentų konfidencialumo.
- 10 Šalys nesutaria dėl šio konfidencialumo užtikrinimo priemonių, kurių iš esmės prašė ieškovės, o Komisija iš principo joms pritarė, taip pat dėl to, kas konkrečiai vyko pirmąją šio patikrinimo dieną.
- 11 Bet kuriuo atveju neginčijama, kad Komisijos tyrėjai atliko kompiuterinę paiešką, siekdami nustatyti dokumentus, kurie galėtų būti įdomūs atliekant antrąjį tyrimą. Jie patikrino serverius, standžiuosius diskus ir valdant tam tikras ieškovės svarbių asmenų elektroninius prietaisus. Prieš individualų dokumentų patikrinimą tyrėjai vietoje, pasinaudoję tyrimo programine įranga „Nuix“, kuri leidžia indeksuoti ir ieškoti pagal raktinius žodžius, padarė identifikuotų dokumentų kopijas Komisijos kompiuteriuose.

Antroji antrojo patikrinimo diena (2015 m. kovo 25 d.)

- 12 2015 m. kovo 25 d. tyrėjai pradėjo individualų Komisijos kompiuteriuose esančių dokumentų kopijų patikrinimą.
- 13 Šios dienos pabaigoje Komisijos tyrėjai į USB atmintinę įrašė 59 dokumentų rinkinių, skirtų „eksportuoti“, sąrašą.
- 14 Paaiškėjo, kad penki elektroniniai laiškai iš 59 dokumentų rinkinių buvo pažymėti kaip „legally privileged“.
- 15 Skaitydami dokumentų, skirtų „eksportuoti“ į USB atmintinę, sąrašą, ieškovių atstovai neleido paimti šių elektroninių laiškų ir jų prisegtukų, o Komisija su tuo sutiko. Todėl šie dokumentai nebuvo pridėti prie Komisijos bylos.

Trečioji antrojo patikrinimo diena (2015 m. kovo 26 d.)

- 16 Trečiąją patikrinimo dieną Komisija ieškovėms nurodė, kad tuo atveju, jei tik vienas dokumentas yra pažymėtas žyma „eksportuoti“, programinė įranga „Nuix“ ima visus susijusius dokumentus, kurie laikomi „bendros šeimos atšaka“, o ne tik konkretų dokumentą, pažymėtą kaip eksportuotiną. Tai paaiškina, kodėl penki šio sprendimo 14 punkte nurodyti elektroniniai laiškai, „galimai saugomi“ advokato ir jo kliento susirašinėjimo konfidencialumo, atsirado dokumentų, skirtų „eksportuoti“, sąrašė, taip sudarydami įspūdį, kad visi dokumentai buvo pažymėti kaip eksportuotini.
- 17 Be to, tyrėjai iš Komisijos kompiuterių pašalino perkeltus duomenis ir pagal raktinius žodžius atliko dokumentų su žyma „legally privileged“ paiešką. Jie šiuos dokumentus perkėlė tiesiai į atskirą skaitmeninį aplanką, kad galėtų juos individualiai patikrinti dalyvaujant ieškovių atstovui. Taip buvo atskirti 22 000 dokumentų su žyma „legally privileged“. Atliekant šį individualų patikrinimą ieškovių atstovai užmaskavo programinės įrangos „Nuix“ peržiūros juosteles.
- 18 Iš patikrinimo protokolo, susijusio su dokumentais, dėl kurių buvo prašoma taikyti konfidencialumo apsaugą, matyti, kad vienas dokumentas buvo užantspauduotas 2015 m. kovo 26 d. Tai advokato L. B. įsteigtos bendrovės L. ir *Alcogroup* sutartis. Komisija norėjo patikrinti, ar advokatas L. B. turėjo nepriklausomo advokato statusą, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos teismo jurisprudenciją, o ieškovės nurodė, kad ši sutartis saugoma advokato ir jo kliento susirašinėjimų konfidencialumo.

Ketvirtoji, paskutinė, antrojo patikrinimo diena (2015 m. kovo 27 d.)

- 19 Šio sprendimo 17 punkte aprašyto metodo, kurį Komisija laikė pernelyg apsunkinančiu, buvo atsisakyta iki ketvirtosios patikrinimo dienos vidurdienio.
- 20 Galiausiai Komisijai buvo leista greitai peržiūrėti dokumentus su žyma „legally privileged“, išskyrus dokumentus, parengtus po 2014 m. spalio 7 d., t. y. pirmojo patikrinimo pradžios. Atliekant šį koregavimą Komisija, gavusi ieškovių atstovų pateiktus paaiškinimus, sutiko net ir glaustai nenagrinėti tam tikrų dokumentų.
- 21 Nepaisant to, kad iš nagrinėtinų dokumentų sąrašo buvo išbraukti dokumentai su žyma „legally privileged“, ieškovės 2015 m. kovo 27 d. tyrėjų parengtame dokumentų, skirtų „eksportuoti“, sąrašė nurodė dokumentą, kuriam, jų nuomone, taikoma advokato ir jo kliento susirašinėjimų konfidencialumo apsauga.
- 22 Ieškovėms pareiškus prieštaravimą dėl minėto dokumento paėmimo, tyrėjai sutiko pašalinti jį iš dokumentų, skirtų „eksportuoti“, sąrašė.

Aplinkybės, susiklosčiusios po antrojo patikrinimo

- 23 2015 m. balandžio 16 d. siuntiniu Komisija savo užantspauduotame voke grąžino L. B. įsteigtos bendrovės L. ir *Alcogroup* sudarytą sutartį, nurodydama, kad dokumentas nėra svarbus tyrimui.
- 24 2015 m. balandžio 21 d. Komisijai skirtame laiške ieškovės nurodė, kad daugybės dokumentų, parengtų gynybai dėl pirmojo patikrinimo, peržiūra per antrąjį patikrinimą yra teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir pagrindinės teisės į būsto neliečiamumą, taip pat gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimas. Dėl šių pažeidimų tiek pirmasis, tiek antrasis tyrimai tapo neteisėti, todėl Komisija turi „nedelsdama sustabdyti visus tyrimus ir kitus Komisijos tarnybų veiksmus jų atžvilgiu <...> nagrinėjant bylas AT.40244 (AQUAVIT) ir AT.40054 (OCTOPUS)“.
- 25 Savo 2015 m. gegužės 8 d. [rašte] Komisija atmetė prašymą sustabdyti visus tyrimo veiksmus, susijusius su ieškovėmis abiejose minėtose bylose <...>. 2015 m. gegužės 8 d. rašte Komisija neigė bet kokią ieškovių teisių abiejose bylose pažeidimą ir, be kita ko, nurodė, kad dokumentų pažymėjimas nebūtinai reiškė, kad su jais buvo susipažinta, o ieškovių tvirtinimai, jog inspektorių grupė sąmoningai atrinko ir analizavo dokumentus, kuriems taikoma profesinės paslapties apsauga, yra visiškai nepagrįsti. Todėl, Komisijos nuomone, nėra jokio pagrindo sustabdyti abu atliekamus tyrimus.
- 26 <...>
- 27 Antrasis tyrimas, dėl kurio atliktas antrasis patikrinimas, buvo nutrauktas 2017 m. balandžio 7 d.“
- 4 2015 m. gegužės 8 d. rašto reikšmingos dalies tekstas:

„Dėl Komisijos veiksmų nagrinėjant bylą AT.40244 – *Bioethanol* primenu, jog jūs neteigiate, kad Komisija turi dokumentus, kuriems taikoma advokatų ir klientų bendravimo konfidencialumo apsauga. Jūs tik nurodote, kad inspektoriai „paženklino“ („tagged“) ir galėjo perskaityti dokumentus, kuriems taikoma konfidencialumo apsauga.

Vis dėlto atliekant patikrinimą mūsų grupių nariai Jums, Jūsų klientui ir Jūsų pasirinktam trečiajam asmeniui (M. Coene) paaiškino procedūrą, kaip Komisijos inspektoriai renka informaciją, taip pat tai, kaip veikia Komisijos naudojama paieškos programinė įranga. Jums buvo paaiškinta, jog tai, kad dokumentas (pavyzdžiui, laiško prisegtukas) buvo pažymėtas, nebūtinai reiškia, kad inspektoriai perskaitė visus su šiuo dokumentu susijusius dokumentus (pavyzdžiui, elektroninį laišką su dideliu skaičiumi prisegtukų, kuriems taikoma profesinės paslapties apsauga <...>). Todėl jūsų teiginiai, kad inspektorių grupė sąmoningai atrinko ir tikrino dokumentus, kuriems taikoma profesinės paslapties apsauga, visiškai nepagrįsti.“

III. Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 5 Savo ieškiniu apeliančės Bendrojo Teismo prašė panaikinti antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą ir 2015 m. gegužės 8 d. raštą. Grįsdamos šį ieškinį jos nurodė vienintelį dviejų dalių pagrindą.
- 6 Pirma dalis susijusi su apeliančių teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, saugomos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsniu ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsniu, konkrečiai – teisės į gynybą, gero administravimo ir proporcingumo principų pažeidimu bei pareigos atlikti nešališką tyrimą nesilaikymu.

- 7 Antroji dalis susijusi su Chartijos 7 straipsnyje ir EŽTK 8 straipsnyje numatytos teisės į būsto neliečiamumą pažeidimu.
- 8 Bendrasis Teismas nusprendė, kad šis ieškinys nepriimtinas.
- 9 Pirmiausia skundžiamo sprendimo 57–65 punktuose Bendrasis Teismas atmetė du apeliančių argumentus, kuriais buvo grindžiamas ieškinio priimtinumumas, kiek tai susiję su antruoju sprendimu atlikti patikrinimą.
- 10 Pirma, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 61–63 punktuose priminė, kad, remiantis jurisprudencija, akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į faktines ir teisines aplinkybes, buvusias akto priėmimo metu, todėl šiuo atveju pateikiami kaltinimai dėl antrajame sprendime atlikti patikrinimą nurodytos patikrinimo eigos neturi reikšmės nagrinėjant reikalavimą panaikinti šį sprendimą, kaip tai patvirtinta 2015 m. birželio 18 d. Sprendime *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija* (C-583/13 P, EU:C:2015:404). Iš tikrųjų iš šio sprendimo matyti, kad neteisėtumas atliekant patikrinimą gali lemti tik vėlesnių sprendimų atlikti patikrinimą, priimtų remiantis neteisėtai per ankstesnį patikrinimą surinkta informacija, negaliojimą.
- 11 Antra, Bendrasis Teismas atmetė apeliančių argumentą, kuriuo jos ginčijo antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą dėl to, kad jame nebuvo numatytos atsargumo priemonės, neleidžiančios Komisijai susipažinti su dokumentais, kuriuos jos parengė gynybai dėl pirmojo tyrimo (toliau – atsargumo priemonės). Tokių priemonių reikėjo dėl rizikos, kad tyrėjai per antrąjį patikrinimą galėjo rasti gynybos dokumentų, susijusių su pirmuoju tyrimu, kurio dalykas glaudžiai susijęs su antrojo tyrimo dalyku. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 64 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad apeliančių nurodyti teisės į gynybą pažeidimai susiję ne tiesiogiai su atsargumo priemonių nebuvimu, bet su patikrinimo eiga, ir tai neturi reikšmės prašymui panaikinti antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą. Bet kuriuo atveju, Bendrojo Teismo nuomone, Komisijai atliekant patikrinimus yra nustatyti ribojimai, todėl visais atvejais ieškovės nurodytų teisių turi būti paisoma ir šiuo tikslu nereikia imtis atsargumo priemonių. Be to, apeliančės nenurodė jokios konkrečios taisyklės, kuri nustatytų teisinę pareigą Komisijai į sprendimą atlikti patikrinimą įtraukti specialiąsias atsargumo priemones dėl dokumentų apsaugos, kuriems taikoma advokato ir kliento susirašinėjimo dėl kito tyrimo konfidencialumo apsauga. Skundžiamo sprendimo 65 punkte Bendrasis Teismas iš to padarė išvadą, kad antrasis sprendimas atlikti patikrinimą nesukėlė apeliančių ieškinyje nurodytų teisinių pasekmių, todėl su tuo susijęs prašymas yra nepriimtinas.
- 12 Taip pat, Bendrasis Teismas nagrinėjo ieškinio, kiek juo buvo prašoma panaikinti 2015 m. gegužės 8 d. raštą, priimtinumą.
- 13 Šiuo tikslu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 79–82 punktuose visų pirma nurodė, kad šis raštas turi būti vertinamas kaip atsisakymas galutinai nutraukti tyrimą apeliančių atžvilgiu ir kad šis raštas yra preliminarus aktas. Remdamasis, be kita ko, 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimu *IBM / Komisija* (60/81, EU:C:1981:264), Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad ieškinys, kiek jis susijęs su minėtame rašte išdėstytu atsisakymu sustabdyti pradėtus tyrimus, yra nepriimtinas.
- 14 Taip pat Bendrasis Teismas atmetė apeliančių argumentą, kad 2015 m. gegužės 8 d. raštas yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį, nes tai buvo oficialus sprendimas, kuriuo užbaigiama atskira speciali procedūra, susijusi su dokumentų apsauga, kuriems taikoma advokato ir jo kliento susirašinėjimo konfidencialumo apsauga, ir kuris dėl to daro tiesioginį ir negrįžtamą poveikį jų teisei padėčiai. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 87–89 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad šis raštas nėra nei oficialus, nei numanomas sprendimas atmesti prašymą taikyti konfidencialumo apsaugą, nes minėtame rašte Komisija neišdėstė nuomonės dėl to, ar atitinkamiems dokumentams taikytina profesinės paslapties apsauga. 2015 m. gegužės 8 d. raštu Komisija tik patvirtino apeliančioms, kad neskaitė dokumentų, todėl Sąjungos teisė nebuvo pažeista. Be to, Bendrasis Teismas priminė, kad

Komisija realiai nepaėmė šių dokumentų ir jų nepridėjo prie bylos medžiagos, išskyrus vienintelį dokumentą, kuris, nors ir buvo realiai paimtas ir įdėtas į užantspauduotą voką, vis dėlto vėliau buvo gražintas apeliantėms.

- 15 Galiausiai Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 91 ir 92 punktuose priminė, kad, pirma, iš principo teisminę sąlygų, kuriomis buvo atliktas patikrinimas, kontrolę apima ieškinys dėl panaikinimo, prireikus pateiktas dėl Komisijos galutinio sprendimo, priimto pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį. Tai, be kita ko, užtikrina veiksmingą teisminę gynybą dėl konkurencijos institucijų tikrinimo priemonių, kaip reikalauja Europos Žmogaus Teisių Teismas. Antra, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama, atsižvelgiant į tai, kad antrasis tyrimas užbaigtas, ir neapribojant galimybės prireikus pareikšti ieškinį dėl galimo galutinio sprendimo, priimto per pirmąjį tyrimą, panaikinimo, jei apeliantės manė, kad veiksmai, kurių ėmusis Komisija susipažino su konfidencialiais dokumentais, yra neteisėti ir šiais veiksmais joms buvo padaryta žalos, dėl kurios gali kilti Sąjungos atsakomybė, jos turėjo pareikšti ieškinį dėl deliktinės atsakomybės. Ši galimybė egzistuoja ir tuo atveju, jei atliekant patikrinimą nepriimamas galutinis sprendimas, dėl kurio gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo. Toks ieškinys dėl žalos atlyginimo nepatenka į Sąjungos aktų, turinčių privalomų teisinių pasekmių, galinčių turėti įtakos ieškovo interesams, galiojimo kontrolės sistemą, tačiau jį galima pateikti tuo atveju, kai dėl neteisėtų institucijos veiksmų šalis patyrė žalos.

IV. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

- 16 Savo apeliaciniu skundu apeliantės prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą sprendimą, pripažinti jų ieškinį dėl panaikinimo priimtiniu, gražinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis ją išnagrinėtų iš naujo, ir iš esmės ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 17 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.
- 18 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 62 straipsnį šalims 2019 m. sausio 21 d. buvo pasiūlyta pateikti pastabas dėl to, ar apeliantės vis dar turi *locus standi*. Konkrečiai jų buvo paprašyta atsakyti į klausimą, kokią naudą jos galėtų gauti dėl galimo skundžiamo sprendimo panaikinimo, atsižvelgiant į tai, kad 2017 m. balandžio 7 d. Komisija nusprendė nutraukti antrąjį tyrimą.
- 19 Į šį klausimą šalys atsakė 2019 m. vasario 20 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktais aktais.

V. Dėl apeliacinio skundo

A. Dėl priimtimumo

1. Šalių argumentai

- 20 Atsakydamos į Teisingumo Teismo pateiktą klausimą apeliantės nurodė, kad, panaikinus skundžiamą sprendimą, antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą ir dėl to – 2015 m. gegužės 8 d. raštą, tai galėtų lemti pirmojo tyrimo nutraukimą, visi Komisijos patikrinimo ar tyrimo aktai, priimti atliekant pirmąjį arba antrąjį tyrimą taptų neteisėti ir jos galėtų reikalauti atlyginti patirtą žalą.
- 21 Iš tikrųjų, pirma, teisės į gynybą pažeidimas dėl Komisijos susipažinimo su dokumentais, susijusiais su pirmuoju tyrimu, t. y. susipažinimo, kuris buvo įmanomas dėl to, jog antrajame sprendime atlikti patikrinimą nebuvo nustatytos atsargumo priemonės, lėmė tai, kad tapo *de facto* neįmanomas apeliančių gynybos organizavimas atliekant šį tyrimą. Be to, išvada dėl antrojo sprendimo atlikti patikrinimą neteisėtumo ir panaikinimo, nes dėl jo Komisija galėjo susipažinti su minėtais

dokumentais, turėtų lemti ir 2015 m. gegužės 8 d. rašto panaikinimą, kadangi pirmasis tyrimas nebegalėjo vykti nešališkai, todėl Komisija turėjo galutinai jį nutraukti. Be to, 2015 m. gegužės 8 d. rašte atsisakiusi pripažinti, kad dėl pirmojo tyrimo parengti gynybos dokumentai yra konfidencialūs, Komisija atėmė iš apeliančių teisę į tinkamą gynybą atliekant šį tyrimą. Antra, antrojo tyrimo administracinis nutraukimas nereiškia, kad šis tyrimas negali būti atnaujintas.

- 22 Komisija mano, kad dėl antrojo tyrimo administracinio nutraukimo apeliacinis skundas neteko dalyko, kiek jis susijęs su skundžiamo sprendimo dalimi, kurioje vertinamas šis tyrimas.
- 23 Konkrečiau kalbant, minėtas nutraukimas leido apeliantėms pasiekti rezultatą, kurio jos siekė savo skundu, t. y. kad būtų panaikintas antrasis sprendimas atlikti patikrinimą ir 2015 m. gegužės 8 d. raštas, ar bent jau panaikintas Komisijos atsisakymas nutraukti antrąjį tyrimą. Iš tikrųjų, nors šis tyrimas buvo nutrauktas tik administracine tvarka, nes nebuvo pradėta jokia formali procedūra, šis nutraukimas yra beveik galutinis. Šiuo klausimu Komisija patikslina, kad nėra jokios galimybės atnaujinti tyrimą, nebent ji gautų naujos svarbios informacijos. Be to, tokiam atnaujinimui taikomos tam tikros sąlygos, ypač motyvavimo srityje, ir veikiausiai būtų pradėtas naujas tyrimas, per kurį Komisija negalėtų naudoti dokumentų, nagrinėtų per nutrauktą antrąjį tyrimą.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

- 24 Iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad, kiek tai susiję su ieškinio dalyku, ieškovo *locus standi* turi egzistuoti reiškiant ieškinį, nes kitu atveju ieškinys būtų nepriimtinas. Šis bylos dalykas, kaip ir *locus standi*, turi išlikti iki teismo sprendimo priėmimo dienos, vadinasi, turi egzistuoti tikimybė, kad bylos baigtis bus naudinga ieškinį pareiškusiai šaliai, antraip nebūtų reikalinga priimti sprendimo (2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Bank Mellat / Taryba*, C-430/16 P, EU:C:2018:668, 50 punktą ir nurodyta jurisprudencija).
- 25 Nagrinėjamu atveju, kaip pripažįsta pati Komisija, antrojo tyrimo administracinis nutraukimas vykstant procesui Bendrajame Teisme nėra galutinis, nes šis tyrimas gali būti atnaujintas tuo atveju, jei Komisijai būtų pateikta naujos svarbios informacijos.
- 26 Vien to, kad yra teisinė galimybė atnaujinti minėtą tyrimą, pakanka, kad būtų įrodytas apeliančių *locus standi*. Iš tiesų skundžiamo sprendimo panaikinimas ir galimas Bendrojo Teismo antrojo sprendimo atlikti patikrinimą bei 2015 m. gegužės 8 d. rašto panaikinimas lemtų bent jau tai, kad tariamai neteisėti Komisijos tyrimo veiksmai atliekant antrąjį tyrimą netektų teisinio pagrindo, todėl Komisija būtų priversta pradėti naują tyrimą, per kurį negalėtų naudoti tariamai konfidencialių dokumentų, su kuriais susipažino per ankstesnį tyrimą (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Roquette Frères*, C-94/00, EU:C:2002:603, 49 punktą ir 2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 45 punktą).
- 27 Taigi apeliantės tebeturi *locus standi* dėl skundžiamo sprendimo ir jų apeliacinis skundas yra priimtinas.

B. Dėl esmės

1. Dėl pirmojo pagrindo, siejamo su teisės klaidomis ir pareigos motyvuoti nesilaikymu

- 28 Pirmajame pagrindė apeliantės nurodo įvairias Bendrojo Teismo padarytas teisės klaidas ir pareigos motyvuoti nesilaikymą vertinant jam pateikto ieškinio priimtinumą. Šį ieškinio pagrindą sudaro dvi dalys.

a) Dėl pirmos dalies, susijusios su Bendrojo Teismo pateiktu antrojo sprendimo atlikti patikrinimą vertinimu

1) Šalių argumentai

- 29 Pirmojo pagrindo pirma dalis, kurią apeliančės grindžia keturiais argumentais, yra susijusi su Bendrojo Teismo vertinimu dėl ieškinio priimtumo, kiek tai susiję su reikalavimu panaikinti antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą.
- 30 Nurodydamos pirmąjį argumentą apeliančės remiasi prielaida, kad jei antrasis sprendimas atlikti patikrinimą būtų buvęs tinkamai motyvuotas, t. y. jeigu jame būtų buvusios numatytos atsargumo priemonės, inspektoriai nebūtų nusprendę, kad minėtas sprendimas jiems leidžia susipažinti su dokumentais, kuriuos apeliančės laiko konfidencialiais.
- 31 Šiuo klausimu apeliančės tvirtina, kad, pirma, Bendrasis Teismas nesilaikė pareigos motyvuoti, nes neatsakė į argumentus, susijusius su tuo, kad antrajame sprendime atlikti patikrinimą atsargumo priemonių nenustatymas taip pat yra pareigos motyvuoti nesilaikymas, Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalies, Chartijos 47 straipsnio ir EŽTK 6 straipsnio pažeidimas. Antra, skundžiamo sprendimo 64 punkte Bendrasis Teismas iškreipė apeliančių reikalavimą, konstatuodamas, kad jos nenurodė jokios konkrečios normos, įpareigojančios į antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą įtraukti atsargumo priemones, nors iš tikrųjų jos rėmėsi tomis pačiomis nuostatomis. Trečia, Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad apeliančės pateikė pirmąjį argumentą, jog neteisėtas patikrinimas gali sukelti abejonių dėl sprendimo, kuriuo remiantis toks patikrinimas buvo atliktas, galiojimo. Iš tikrųjų jų daroma nuoroda į antrojo sprendimo atlikti patikrinimą vykdymo sąlygas buvo perteklinė, ir ja buvo siekiama tik paaiškinti paties sprendimo teisėtumo analizę pagal 2015 m. birželio 18 d. Sprendimą *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija* (C-583/13 P, EU:C:2015:404).
- 32 Nurodydamos antrąjį argumentą apeliančės tvirtina, jog skundžiamo sprendimo 64 punkte nurodęs, kad tariami teisės į gynybą pažeidimai susiję ne tiesiogiai su atsargumo priemonių nebuvimu, o su patikrinimo eiga, ir kad bet kuriuo atveju Komisijai atliekant patikrinimus yra nustatyti ribojimai, Bendrasis Teismas, nagrinėdamas ieškinio priimtumą, nepagrįstai jį vertino iš esmės.
- 33 Nurodydamos trečiąjį argumentą apeliančės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 62, 64 ir 65 punktuose nusprendė, kad nepakankamas motyvavimas dėl atsargumo priemonių nebuvimo antrajame sprendime atlikti patikrinimą neturi reikšmės prašymui dėl panaikinimo, kad nurodomi pažeidimai tiesiogiai nesusiję su minėtu atsargumo priemonių nebuvimu ir kad antrasis sprendimas atlikti patikrinimą nesukėlė jų nurodytų teisiųjų pasekmių.
- 34 Iš tikrųjų, apeliančių nuomone, pirmasis ir antrasis patikrinimai buvo glaudžiai susiję dėl jų dalyko, todėl priimant antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą Komisijai kilo objektyvi didelė rizika, kad atliekant patikrinimą bus pažeista teisė į gynybą. Tokiomis aplinkybėmis Komisija turėjo atsižvelgti į šią riziką ir nustatyti atsargumo priemones, kad būtų apibrėžti inspektorių įgaliojimai. Todėl tokių priemonių nebuvimas lėmė tai, kad inspektoriai padarė nurodomus pažeidimus.
- 35 Be to, apeliančės kaltina Bendrąjį Teismą nesilaikius pareigos motyvuoti, nes jis, pirma, nenurodė jokio motyvo, galinčio pagrįsti tiesioginio priežastinio ryšio tarp nepakankamo motyvavimo ir teisės į gynybą pažeidimo nebuvimą, ir, antra, neatsakė į jų argumentą, susijusį su dviem patikrinimų dalykų sąsaja, kuri galėtų pagrįsti konkretaus Komisijos motyvavimo būtinybę.
- 36 Nurodydamos ketvirtąjį argumentą apeliančės tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 64 punkte padarė teisės klaidą, nes nurodė, kad bet kuriuo atveju teisė į gynybą buvo užtikrinta atsižvelgiant į tai, kad Komisijai atliekant bet kokį patikrinimą yra nustatyti apribojimai. Iš tikrųjų šių

apribojimų buvimas neatleidžia Komisijos nuo pareigos motyvuoti savo sprendimus. Be to, tik abstrakčiai nurodęs šias ribas Bendrasis Teismas nepagrįstai nepatikrino, ar Komisija užtikrino teisę į gynybą.

37 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

38 Pirmojo pagrindo pirma dalimi ir ją grindžiant nurodytais keturiais argumentais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, apeliančės iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė kelias teisės klaidas, nesilaikė pareigos motyvuoti ir pažeidė teisę į gynybą, kai pripažino nepriimtiniu pagrindą, susijusį su antrojo sprendimo atlikti patikrinimą nepakankamu motyvavimu dėl atsargumo priemonių nustatymo.

39 Konkrečiai kalbant Bendrasis Teismas neatsakė į apeliančių pateiktą pagrindą, susijusį su antrojo sprendimo atlikti patikrinimą nepakankamu motyvavimu, nes jame nebuvo numatytos atsargumo priemonės.

40 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šiuose argumentuose painiojamas nagrinėjimas, kurį Bendrasis Teismas turi atlikti, vertindamas ieškinio dėl panaikinimo priimtinumą, ir jo nagrinėjimas iš esmės.

41 Iš tiesų nagrinėdamas ieškinį Bendrasis Teismas analizavo tik apeliančių argumentus, kuriais siekta įrodyti to ieškinio priimtinumą. Atlikdamas tokią analizę Bendrasis Teismas patikrino, ar argumentai, kuriais šis ieškinys grindžiamas, galėjo paneigti ginčijamų aktų teisėtumą.

42 Taigi, priešingai, nei teigia apeliančės, Bendrasis Teismas pagrįstai nenagrinėjo, ar pagrįsti argumentai, kad dėl to, jog antrajame sprendime atlikti patikrinimą nebuvo nustatytos atsargumo priemonės, buvo pažeista Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalyje, Chartijos 47 straipsnyje ir EŽTK 6 straipsnyje nustatyta pareiga.

43 Kalbant apie apeliančių argumentą, kad Bendrasis Teismas nepagrįstai ieškinį vertino iš esmės, kai skundžiamo sprendimo 64 punkte nusprendė, kad nurodomi teisės į gynybą pažeidimai susiję ne tiesiogiai su atsargumo priemonių nebuvimu, bet su patikrinimo eiga, reikia pažymėti, kad šis argumentas grindžiamas klaidingu minėto punkto aiškinimu.

44 Iš tiesų tame punkte Bendrasis Teismas nenagrinėjo argumentų, kuriais grindžiami tokie pažeidimai, pagrįstumo, o tik vertindamas ieškinio priimtinumą konstatavo, kad bet kuriuo atveju nebuvo jokio priežastinio ryšio tarp šių pažeidimų, jeigu jie būtų įrodyti, ir antrojo sprendimo atlikti patikrinimą teisėtumo.

45 Kaip skundžiamo sprendimo 61 punkte teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, Sąjungos akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į to akto priėmimo metu buvusias faktines ir teises aplinkybes (2017 m. gegužės 11 d. Sprendimo *Švedija / Komisija*, C-562/14 P, EU:C:2017:356, 63 punktas ir nurodyta jurisprudencija), todėl aktai, priimti po sprendimo priėmimo, negali paveikti šio sprendimo galiojimo (1983 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *IAZ International Belgium ir kt. / Komisija*, 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ir 110/82, EU:C:1983:310, 16 punktas; 1989 m. spalio 17 d. Sprendimo *Dow Benelux / Komisija*, 85/87, EU:C:1989:379, 49 punktas ir 2004 m. rugsėjo 27 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Komisija / Akzo ir Akcros*, C-7/04 P(R), EU:C:2004:566, 46 punktas).

46 Taigi, atsižvelgiant į tai, kad Komisijos inspektoriai galėjo padaryti šioje byloje nurodytus pažeidimus tik per antrąjį patikrinimą – po to, kai buvo priimtas antrasis sprendimas atlikti patikrinimą, tie pažeidimai bet kuriuo atveju negalėjo turėti įtakos šio sprendimo teisėtumui.

- 47 Be to, apeliančios mano, kad nagrinėjamu atveju atsargumo priemonės turėjo būti numatytos atsižvelgiant į didelę riziką, kad inspektoriai per antrąjį patikrinimą susipažins su konfidencialiais dokumentais, susijusiais su pirmuoju patikrinimu, nes tyrimų, kuriuos atliekant buvo vykdomi šie patikrinimai, dalykai buvo panašūs.
- 48 Reikia pažymėti, kad šis argumentas iš esmės grindžiamas prielaida, kad antrajame sprendime atlikti patikrinimą turėjo būti numatytos konkrečios atsargumo priemonės dėl advokato ir jo kliento bendravimo konfidencialumo apsaugos atliekant patikrinimą, prieš kurį buvo atliktas pirmasis patikrinimas, o šie du patikrinimai buvo vykdomi atliekant panašų dalyką turinčius tyrimus. Iš tiesų tokiais aplinkybėmis tik tokios atsargumo priemonės gali užtikrinti, kad Komisijos inspektoriai nemanytų, jog šis sprendimas jiems leidžia susipažinti su dokumentais, kuriems taikoma advokato ir jo kliento bendravimo konfidencialumo apsauga.
- 49 Vis dėlto tokia prielaida yra akivaizdžiai klaidinga.
- 50 Iš tikrųjų teisė į advokato ir jo kliento susirašinėjimo konfidencialumo apsaugą yra teisės į gynybą, kurios turi būti paisoma jau nuo pirminio tyrimo etapo, sudedamoji dalis (šiuo klausimu žr. 1982 m. gegužės 18 d. Sprendimo *AM & S Europe / Komisija*, 155/79, EU:C:1982:157, 18–23 punktus; 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, 46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 16 punktą ir 2010 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akros Chemicals / Komisija ir kt.*, C-550/07 P, EU:C:2010:512, 40 ir 41 punktus). Todėl Komisija ir jos inspektoriai turi paisyti šios teisės, neatsižvelgdami į sprendime atlikti patikrinimą suteiktą įgaliojimų apimtį.
- 51 Priešingai, nei teigia apeliančios, inspektoriai bet kuriuo atveju negalėjo iš to, kad antrajame sprendime atlikti patikrinimą nebuvo numatytos jokios konkrečios atsargumo priemonės, susijusios su tariamai konfidencialiais dokumentais, parengtais po pirmojo patikrinimo, daryti išvados, kad jie gali nepaisyti šių dokumentų konfidencialumo.
- 52 Galiausiai dėl argumentų, kuriais ginčijamos skundžiamo sprendimo 64 punkte išdėstytos išvados, jog bet kuriuo atveju, pirma, Komisijai atliekant patikrinimus yra nustatytos ribos, o tai reiškia, kad apeliančių nurodytos teisės turi būti paisoma, ir, antra, apeliančios nenurodė konkrečios normos, teisiškai įpareigojančios Komisiją į antrąjį sprendimą atlikti patikrinimą įtraukti konkrečias atsargumo priemones, pakanka konstatuoti, kad šios išvados yra perteklinės, todėl, net pripažinus, kad šie argumentai yra pagrįsti, tai negalėtų lemti skundžiamo sprendimo panaikinimo, todėl jie turi būti atmesti kaip nereikšmingi.
- 53 Iš tikrųjų pagal suformuotą jurisprudenciją, jei vieno iš Bendrojo Teismo motyvų pakanka pagrįsti sprendimo rezoliucinę dalį, kito tame pačiame sprendime išdėstyto motyvo galimi trūkumai bet kuriuo atveju neturi reikšmės rezoliucinei daliai, todėl pagrindas, grindžiamas minėtais trūkumais, yra nereikšmingas ir turi būti atmetas (žr., be kita ko, 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija / CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, 68 punktą ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimo *CJ / ECDC*, C-170/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:410, 56 punktą).
- 54 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas pagrįstai nepripažino, kad apeliančių argumentai gali paneigti antrojo sprendimo atlikti patikrinimą teisėtumą, ir skundžiamo sprendimo 65 punkte nusprendė, jog ieškinyš dėl minėto sprendimo panaikinimo nepriimtinas.
- 55 Taigi pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.

b) Dėl antros dalies, susijusios su Bendrojo Teismo vertinimu dėl ieškinio panaikinti 2015 m. gegužės 8 d. raštą priimtinumom

1) Šalių argumentai

- 56 Pirmojo pagrindo antra dalis, kurią grindžiant nurodomi du argumentai, yra susijusi su Bendrojo Teismo vertinimu dėl ieškinio dėl 2015 m. gegužės 8 d. rašto panaikinimo priimtinumom.
- 57 Nurodydamos pirmąjį argumentą apeliančės kaltina Bendrąjį Teismą iškraipius šio laiško turinį. Iš tikrųjų, nors pagal skundžiamo sprendimo 80 punktą minėtas raštas yra tik parengiamasis aktas prieš priimant galutinį Komisijos sprendimą dėl tyrimo užbaigiamo, jame iš tikrųjų išdėstyta galutinė Komisijos pozicija dėl to, kad aptariamai dokumentai nėra konfidencialūs. Todėl šis raštas yra privalomų teisinių pasekmių apeliančioms sukkeliantis sprendimas. Be to, skundžiamo sprendimo 87 punkte Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, kai nusprendė, kad minėtame rašte Komisija „neišdėstė nuomonės dėl to, ar atitinkamiems dokumentams taikytina profesinės paslapties apsauga, ir tik nurodė, kad 2015 m. gegužės 8 d. raštas patvirtina [apeliantėms], jog Komisija dokumentų neskaity“. Iš tikrųjų iš minėto rašto aiškiai matyti, jog Komisija neginčija, kad su pažymėtais dokumentais buvo susipažinta.
- 58 Be to, 2015 m. gegužės 8 d. raštas apeliančioms padarė nepataisomos žalos. Pirmia, tai, kad Komisija susipažino su aptariamais dokumentais, iš tikrųjų galėjo turėti įtakos pirmajam tyrimui, ir, antra, šio tyrimo sustabdymas galėjo leisti išvengti minėtos žalos padidėjimo, nes šios bylos išskirtinėmis aplinkybėmis būtent teisės į gynybą pažeidimas per antrąjį patikrinimą galėjo pakenkti apeliančių galimybei veiksmingai gintis.
- 59 Nurodydamos antrąjį argumentą apeliančės tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 86–89 punktuose nepagrįstai atskyrė šią situaciją nuo situacijos byloje, kurioje priimtas 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimas *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija* (T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287), ir nusprendė, kad realiai nepaėmusi tariamai konfidencialių dokumentų ir jų nepridėjusi prie bylos medžiagos Komisija nepriėmė numanomo sprendimo atmesti prašymą dėl advokato ir jo kliento susirašinėjimo konfidencialumo apsaugos.
- 60 Iš tikrųjų atskyrimas, pagrįstas realiu dokumentų paėmimu ar nepaėmimu, yra dirbtinis ir leidžia Komisijai, nepadarius gynybos dokumentų, kuriuos vis dėlto jos inspektoriai peržiūrėjo, kopijų, išvengti jos sprendimo ginčijimo. Skundžiamo sprendimo 87 punkte Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, kai konstatavo, kad 2015 m. gegužės 8 d. raštas patvirtina, jog inspektoriai neskaity apeliančių gynybos dokumentų. Savo atsiliepime į ieškinį Bendrajame Teisme Komisija pripažino, kad apeliančių gynybos dokumentai, kuriems, jos manymu, netaikoma profesinės paslapties apsauga, galėjo būti perskaityti jos inspektorių, ir nurodė, kad inspektoriai galėjo atlikti glaustą dokumentų, kurie galėjo būti saugomi, nagrinėjimą. Galiausiai minėtas raštas yra numanomas sprendimas, kuriuo užbaigiama atskira speciali procedūra, susijusi su teisės į gynybą apsauga. Šiuo klausimu pažymėtina, jog tai, ar Komisija taip pat padarė dokumentų kopijas ir (arba) pridėjo juos prie savo bylos medžiagos, nėra svarbu. Nagrinėjamu atveju Komisijos numanomą sprendimą bet kuriuo atveju patvirtina gynybos dokumentų įtraukimas į paiešką, susipažinimas su jais ir kai kurių iš jų pažymėjimas kaip reikšmingų tyrimui, nors ir vėliau jie buvo pašalinti iš eksportuotinių dokumentų sąrašo.
- 61 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

- 62 Pirmojo pagrindo antroje dalyje apeliantės iš esmės nurodo 2015 m. gegužės 8 d. rašto iškraipymą ir teisės klaidą, nes Bendrasis Teismas šį raštą nepagrįstai pripažino parengiamuoju aktu, o ne galutiniu Komisijos sprendimu atmesti prašymą taikyti advokato ir jo kliento susirašinėjimo konfidencialumo apsaugą.
- 63 Reikia priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją Bendrajam Teismui nustačius ar įvertinus faktines aplinkybes Teisingumo Teismas pagal SESV 256 straipsnį yra kompetentingas tik patikrinti šių aplinkybių teisinį kvalifikavimą ir teisinę išvadą, kurios jomis remiantis buvo padarytos. Taigi faktinių aplinkybių vertinimas nėra Teisingumo Teismo kontrolei pateiktinas teisės klausimas, nebent būtų iškraipyti Bendrajam Teismui pateikti įrodymai (žr., be kita ko, 2018 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-114/17 P, EU:C:2018:753, 75 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 64 Nors toks iškraipymas gali būti dokumento aiškinimas, prieštaraujantis to dokumento turiniui (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-601/11 P, EU:C:2013:465, 106 punktą), jis turi aiškiai išplaukti iš bylos medžiagos ir leisti manyti, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai viršijo protingo minėtų įrodymų vertinimo ribas. Šiuo klausimu nepakanka įrodyti, kad dokumentas gali būti aiškinamas kitaip, nei jį aiškino Bendrasis Teismas (2015 m. spalio 29 d. Sprendimo *Komisija / ANKO*, C-78/14 P, EU:C:2015:732, 55 punktas ir nurodyta jurisprudencija).
- 65 Nagrinėjamu atveju iš 2015 m. gegužės 8 d. rašto matyti, kad Komisija nusprendė, jog „tai, kad dokumentas (pavyzdžiui, laiško prisegtukas) buvo pažymėtas, nebūtinai reiškia, kad inspektoriai perskaitė visus su šiuo dokumentu susijusius dokumentus“, įskaitant dokumentus „kuriems taikoma profesinės paslapties apsauga“. Taigi, nors Komisija aiškiai neatmetė galimybės, kad jos inspektoriai galėjo perskaityti tariamai konfidencialius dokumentus, vis dėlto, priešingai, nei teigia apeliantės, ji nepripažino, kad jie iš tikrųjų juos perskaitė, nors tik permesdami akimis. Komisija aiškiai atmetė galimybę, kad dokumento pažymėjimas neišvengiamai reiškė jo perskaitymą.
- 66 Taigi reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 87 punkte padaręs išvadą, jog „2015 m. gegužės 8 d. rašte Komisija neišdėstė nuomonės dėl to, ar atitinkamiems dokumentams taikytina profesinės paslapties apsauga“, o tik nurodė, kad šis raštas tik „patvirtina [apeliantėms], jog Komisija dokumentų neskaitė“, Bendrasis Teismas šio rašto neaiškino akivaizdžiai priešingai jo turiniui, todėl jo neiškraipė.
- 67 Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 90 punkte pagrįstai atskyrė situaciją nagrinėjamoje byloje ir situaciją byloje, kurioje priimtas 2007 m. rugsėjo 17 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Akzo Nobel Chemicals ir Akros Chemicals / Komisija* (T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287), kai Komisija numanomame sprendime buvo išreiškusi savo nuomonę dėl dokumentų konfidencialumo, patvirtintą dokumentų paėmimu, oficialiai atmesdama prašymą minėtiems dokumentams taikyti konfidencialumo apsaugą.
- 68 Nagrinėjamu atveju, kadangi Bendrasis Teismas pagrįstai konstatavo, kad 2015 m. gegužės 8 d. rašte nebuvo išdėstyta nuomonė dėl nagrinėjamų dokumentų konfidencialumo ir nebuvo patvirtinta, kad Komisijos inspektoriai per antrąjį patikrinimą perskaitė tariamai konfidencialius dokumentus, šis raštas nėra nei oficialus sprendimas atmesti prašymą taikyti konfidencialumo apsaugą, nei, *a fortiori* sprendimas, patvirtinantis numanomą sprendimą atmesti tokį prašymą.
- 69 Taigi Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 80 ir 81 punktuose nusprendė, kad 2015 m. gegužės 8 d. raštas turi būti vertinamas kaip atsisakymas apeliančių atžvilgiu galutinai nutraukti tyrimo veiksmus, kurie laikytini preliminariais.
- 70 Tokiomis aplinkybėmis pirmojo pagrindo antrą dalį, todėl ir visą pirmąjį pagrindą, reikia atmesti.

2. Dėl antrojo pagrindo, siejamo su teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu

a) Šalių argumentai

- 71 Nurodydamos antrąjį pagrindą apeliančios kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis skundžiamo sprendimo 91 ir 92 punktuose dėl tariamai neteisėtų Komisijos veiksmų atliekant patikrinimą teisminę kontrolę taikė tik ieškiniams dėl galimo galutinio vėliau šios institucijos priimto sprendimo panaikinimo ir dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės. Todėl Bendrasis Teismas pažeidė apeliančių teisę į veiksmingą teisminę gynybą, užtikrinamą EŽTK 6 straipsniu ir Chartijos 47 straipsniu, nes minėti du ieškiniai negalėjo užtikrinti apeliančioms pakankamos teisminės gynybos.
- 72 Pirma, remdamosi 2010 m. gruodžio 21 d. EŽTT sprendimu *Société Canal Plus ir kiti prieš Prancūziją* (CE:ECHR:2010:1221JUD002940808) apeliančios dėl ieškinių dėl panaikinimo tvirtina, kad jei Komisija nepriimtų galutinio sprendimo, jos netektų bet kokios teisių gynimo priemonės ginčijant minėtus veiksmus, nepaisant to, kad procedūros konkrečiame etape padaryti pažeidimai ne visada gali būti ištaisomi vėlesniame šios procedūros etape. Tačiau jei būtų priimtas galutinis sprendimas, ieškinyje dėl jo panaikinimo nesuteiktų galimybės išvengti nepataisomų su konfidencialios informacijos, esančios dokumentuose, kuriuos Komisijos inspektoriai galėjo peržiūrėti, panaudojimu susijusių pasekmių. Antra, ieškinyje dėl deliktinės atsakomybės, kuris neleidžia atgaline data panaikinti tariamai neteisėtų Komisijos veiksmų teisinio pagrindo, taip pat būtų neveiksmingas, siekiant užtikrinti apeliančių teisių apsaugą.
- 73 Apeliančios nurodo, kad tokia išvada *a fortiori* darytina todėl, kad pagal Chartijos 52 straipsnio 4 dalį ir 53 straipsnį Sąjungos teisėje užtikrinama teisminė apsauga turėtų būti bent jau tokio lygio, koks užtikrinamas pagal nacionalines konstitucines tradicijas. *Cour constitutionnelle* (Konstitucinis Teismas, Belgija), remdamasis ta pačia Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija, yra nusprendęs, kad teisminė patikrinimo priemonių kontrolė, jei nustatomas pažeidimas, turi leisti užkirsti kelią sandoriui, arba, jei tai jau įvykdyta, suinteresuotiesiems asmenims sudaryti sąlygas „ištaisyti situaciją“.
- 74 Komisija ginčija šiuos argumentus.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

- 75 Antrasis pagrindas susijęs su apeliančių teisės į veiksmingą teisminę gynybą, įtvirtintos Chartijos 47 straipsnyje ir EŽTK 6 straipsnyje, pažeidimu. Apeliančios Bendrąjį Teismą kaltina tuo, kad šis dėl tariamai neteisėtų Komisijos veiksmų atliekant patikrinimą teisminę kontrolę taikė tik ieškiniams dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės ir dėl galimo galutinio vėliau Komisijos priimto sprendimo, kuriuo konstatuojamas Sąjungos konkurencijos teisės normų pažeidimas, panaikinimo.
- 76 Nagrinėjamu atveju, pirma, apeliančių ginčijami skundžiamo sprendimo 91 ir 92 punktuose išdėstyti argumentai pateikiami po žodžių „reikia pridurti, kad“. Antra, minėto sprendimo 82 ir 90 punktuose Bendrasis Teismas užbaigė apeliančių argumentų, išdėstytų minėto sprendimo atitinkamai 68 ir 69 bei 83 punktuose, analizę.
- 77 Taigi skundžiamo sprendimo 91 ir 92 punktuose yra pateikti papildomi motyvai.
- 78 Vadinas, atsižvelgiant į šio sprendimo 53 punkte nurodytą jurisprudenciją, antrasis pagrindas turi būti atmestas kaip nereikšmingas.
- 79 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, visas apeliacinis skundas turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 80 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 81 Kadangi Komisija reikalavo iš apeliančių priteisti bylinėjimosi išlaidas ir šios bylą pralaimėjo, jos turi šias išlaidas padengti. Šias išlaidas jos turi padengti solidariai, nes pateikė bendrą apeliacinį skundą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. *Alcogroup SA* ir *Alcodis SA* padengia bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.